

พุทธธรรม

ฉบับปรับขยาย

เนื่องจากศีลเป็นหลักกลาง ๆ
กำหนดด้วยข้อเท็จจริงตามกฎธรรมชาติเช่นนี้
ผู้ปฏิบัติจึงต้องเป็นผู้กล้ายอมรับ
และกล้าเผชิญหน้าความจริง
ความดี ชั่ว ถูก ผิด มีอยู่ เป็นข้อเท็จจริงอย่างไร
ก็ต้องกล้ายอมรับความจริงตามที่เป็นเช่นนั้น
ส่วนตนจะปฏิบัติหรือไม่แต่ไหนเพียงไร ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง
และต้องกล้ายอมรับการที่ตนปฏิบัติไม่ดีตามข้อเท็จจริงนั้น
มิใช่ถือว่าไม่ชั่ว เพราะตัวอยากทำสิ่งนั้น
ข้อเท็จจริงตามธรรมชาติ
มิได้ขึ้นต่อการวัดด้วยการอยากทำหรือไม่ของตน
ถ้ามีอันถึงกับจะทำความที่ให้ตนรกลึกอย่างหนึ่ง
การที่ยอมรับพูดกับตนเองว่า กรรมนั้นไม่ดี
แต่ตนยอมเสียดกนรก
ยังดีกว่าหลอกตัวเองว่ากรรมนั้นไม่เป็นกรรมชั่ว

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

